

SAMBAND

SAMBAND

.. is a quarterly magazine devoted to old country folklore, tradition, and history. Also historical and biographical sketches from Valdres settlements in America ..

Subscription price

\$1.00 a year.

Published by Valdres Samband
at 425-429 South Fourth Street,
Minneapolis, Minnesota

S A M B A N D

Nr. 3

SEPTEMBER 1930

6. Aarg.

ISLAND

*Frit der av havet det stiger mot pol
i nordlys- og jøkelglitter;
lauget av sjørok i levende sol
det traust og i trygghet sitter.
Elvene synger sit vilde kor;
fager er lien i blomsterflor.*

*Hekla med skallen mot skyens bryn
sin mægtige manke ryster;
vetten sig velter med dumpe dynn, —
de knaker de furede kyster.
Geisir, hun spiller i regnbuerøk
toner med tryllende buestrøk.*

*Høvdingeslegter fra ætt til ætt
i tusinde aar har verget
landet og folket med lov og ret
og fædrenes odel berget.
Thingvellir hører end gamle Njaal,
Are hin Frode, og Snorres maal.*

*Hilsen vi bærer fra fremmed jord
paa aandens og ordets vinger.
Leiv Eiriksson selv er paa vei mot nord
og bud ifra Vinland bringer. —
Hør, hvor det suser om fjord og fjell:
Island, vor Sagaøy, — Heil og Sel!*

—D. G. Ristad.

Hallvard Bergh

SKULDE vi nevne de mest fremragende barneboksforfattere i Norge vilde Hallvard Bergh komme som en av de første. Hans mest bekjendte barnebok, "Reisen til verdens ende," var skrevet paa valdresmaal da den i 1889 kom ut i første oplag. Næst efter Andris Vang og Hallvard Hande var han den første som brukte valdresmaalet i bøker. Siden er denne bok utkommet i flere utgaver paa riksmaal, og i 1905 kom den ut paa landsmaal. Om denne bok skrev en bekjendt barneven, Andreas Austlid, at den er "en perle saa ren og skjær at den rent fortryllet os." Den store finske forfatter Zakarias Topelius ga ogsaa boken sin varmeste anbefaling, og straks derefter utkom den baade paa finsk og svensk og senere paa tysk og islandsk.

Hallvard Berg har ogsaa skrevet mange andre ypperlige barnebøker, men det er ikke bare som fortæller for barn at han har udmerket sig. Han var en fremragende samler av folkeminder, og det er store verdier av gammelt arveguld han i form av eventyr, sagn og traditioner har optegnet og som derved er reddet fra forglemmelsen. Desuten forfattet han mange lyriske digte og var vistnok en mere end almindelig dygtig lærer, idet han hadde en særskilt evne baade til at katekisere og vinde barnas interesse. Et stort arbeide indla han ogsaa for skogsaken. Den laa ham meget paa hjerte, og for den ofret han baade tid og penger. Hagedyrkning var han ogsaa glad i, og han forsømte ingen anledning til at undervise skolebarna i praktisk hagedyrkning.

Hallvard Bergh var født den 1ste december 1850 i Gol i Hallingdal, hvor faren var bonde og handelsmand. Men da Hallvard var mellem 6 og 7 aar gammel kjøpte faren gaarden Ellestad i Vestle Slidre i Valdres, hvor han saaledes vokste op. I 1867 fik han eksamen til skolelærer ved Lands lærerskole og var derefter lærer i sin heimbygd et aars tid. Aaret derefter reiste han til Amerika og bosatte sig i Dane county, Wis., hvor han i to aar var kirkesanger og lærer i en norsk menighetsskole. Han følte imidlertid trang til videre utdanning og blev derfor om høsten 1870 optat som elev ved Luther College i Decorah, hvor han studerte i 6 skoleaar og samtidig arbeidet som lærer i norske menigheter gjennom sommerferiene. Saaledes slet han sig igjennem til studenteksamen i 1876.

Hallvard Bergh var en høireist mand og ga indtryk av at være i besiddelse av store fysiske kræfter. Allikevel hadde han slitt for haardt gjennom disse 6 aar, og hans helbred hadde faat et slemnt knæk. Om høsten 1876 besluttet han sig derfor til at reise hjem til Valdres, hvor han etterhvert gjenvandt sin styrke. Fra nyaar 1878 fik han ansættelse som skolelærer i sin heimbygd, og denne stilling hadde han indehat i 35 aar ha han i 1913 søkte avsked. Paa Hoyne i Lome bygget han sig en vakker heim, og paa enkelte av sine bøker brukte han som navneskjul "H. Høine." Som korrespondent for *Skandinaven* i en lang aarrække

skrev han under navnet Ola Olsen Fjeldbonde, og hans mange livfulde skildringer fra Valdres bevares endnu i taknemmelig erindring av mange. Al sin dag vedblev han at være ungkar, og i sine sidste leveaar var han en meget ensom og indesluttet mand.

Skjønt det nu er flere aar siden end vi bryr os om at beregne, saa er der en tildragelse i forbindelse med Hallvard Bergh som endnu mange her i landet har bevaret i frisk erindring. Han var et ualmindelig varmt

Hallvard Bergh

hjertermenneske, og naar han kom i berøring med noen som hadde det vondt i verden, saa sparte han sig aldrig. Under en fjeldtur fandt han saaledes paa en støvl i Valdres en liten jente, Ragnhild Kaata, som var baade blind og døvstum. Da hun hverken kunde høre eller tale et eneste ord, forstod hun heller ikke det allermindeste. Hallvard Bergh blev dypt grebet over dette ulykkelige menneskebarn, og han skrev en eventyrlig skildring av hende som han sendte til *Skandinaven* og *Decorah-Posten* med bøn om at utgiverne vilde motta og oversende bidrag saa Ragnhild kunde komme paa en skole for døvstumme og oplæres til, at

bli et menneske. Det fanget hjertene, og der kom ind over kr. 7,000.00. Det var mange penger i Norge i de dage, og Ragnhild kom paa skole og hendes forstand vaaknet saa hun lærte baade at tale, læse ophøiet skrift og skrive. Han skrev straks efter en barnefortælling: *Hvordan Marie sankede pengene* som kom ut samme aar som *Reisen til verdens ende*. Det var en ypperlig barnebok som han selv ansaa som fuldt paa høide med *Reisen til verdens ende*, skjønt den ikke vandt saa stor anerkjendelse eller blev saa almindelig kjendt. Siden omarbeidet han ogsaa denne bok til landsmaal, hvori den kom ut i 1912 under navnet *Dokkesjaa*.

Saa vidt vi vet var et mindedigt om fru Nils Brandt det sidste litterære bidrag fra Hallvard Berghs haand. Det blev sendt som bidrag til Valdres Sambands aarbok for 1922. Samtidig skrev han at han hadde altid bevaret mindet om fru Brandt i taknemmelig erindring, men ønsket at der skulde sættes *An Old College Boy* som underskrift. Vi mottok digtet paa vaarkanten 1922, og det var skrevet med skjælvende haand. Han sa at han var meget daarlig av influensa, og at han trodde enden nærmet sig. Den 25de april 1922 døde han og "et av de største trær i folkeskogen i Valdres var borte."
—A. M. S.

Fra nybyggerlivet ved Erskine, Minn.

AV EMIL JOHNSON

DEn østre del av Polk county kan med rette kaldes "det lille Norge," da befolkningen for stordelen er nordmænd. I 1883 blev de saakaldte "13 towns" aapnet for settling, og ind strømmet folk fra alle kanter og tok sig homestead. Her rundt Erskine var meget stor skog, saasom ek, birk, poppel, maple, alm og basswood. Skogen var fuld av vildt og alle "lakes" og "creeks" fulde av fisk. Noe slikt som "game warden" visste vi ikke av de første aarene. Vi vet at emigrationen var stor fra Norge i 80—90-aarene; og en stor del av nybyggerne var saa godt som nykommere med to tomme hænder. En del hadde nok været hertillands noen aar og hadde litt at begynde med.

Det tok os ikke længe at reise op av "log" et saakaldt "livinghus" med næver- og jordtak og et litet vindu — ikke stor forskjjel paa det og et sommerfjøs i Norge. Vore møbler var hjemmegjorte, og eftersom familien øket maatte der bygges til et rum, og naar man hadde øks, børse og fiskeredskaper, behøvet man ikke at fryse eller hungre. Snart fik vi spadd op litt til poteter og have, og vi var alle som en søskendeflok, glad og fornøiet med vor lod. Ja, om 5 aar skulde vi bli selveiere av vor farm. For en stor del var det en ukjendt ting fra Norge at være gaardeier.

De 3—4 første høster maatte vi ned paa Crookston-prærien og ta ind en 2 maaneders træsking, og kunde ha med hjem en hundrede dollars, hvilket var store penger dengang for os. Snart fik vi jernbane fra Crookston til Fosston, og da var vi selvhjulpne. Og nu fik skogen kjørt sig.

Aa du for cordwood-lass vore hornheste kunde ralle med sig. Farten var en 3 mil i timen og sikker — ingen "flat tire" med de karer.

Der hviler et eget romantisk skjær over nybyggertiden. Den staar i mindets glans som den herligste tid vi har levet. Vi som kom hit først fik just se den sidste baktrop av det liv som fra urtiden hadde levet her i skogene, nemlig indianere, forsvinde for den fremtrængende civilisation. Nu og da kom de indom vore hytter for at faa litt mat og drikke.

Somme vil maaske tænke paa grund av vore primitive forhold og smaa omstændigheter var vort liv trist og glædesløst. Dette var dog ikke tilfældet. Livets lykke bestaar — ikke i meget gods og mange penger, det er sindet det kommer an paa — at være fornøiet med sin lod. Nybyggerne hadde det lyse haab og den sikre tro at her vilde de bryte sig en bane i livet, og vi drømte om en stor fremtid for settlementet. Vi elsket vore hjem som den yndigste plads paa Guds grønne jord, og hadde det godt i vore trange hytter. Og der var en hjælpsomhetens aand iblandt os som ingensinde senere. Den enkeltes ve og vel angik hele settlementet. Jeg tænker tilbake paa hin tid som noen av de lykkeligste aar av mit liv.

Det er uomtvistelig sandhet: at menneskelivet er som en haandbred. De fleste av de gamle pionerer som kom hit i sin manddoms kraftigste aar og gav sig ikast med at omdanne ødemarken til hjem for sig og sine, hviler allerede under grønsværet; deres dagverk er endt, og det kvelder sterkt for de faa som er igjen. Snart vil ogsaa de hvile under gravhøien i den sidste søvn. Men en ny slegt er fremstaat, som skal føre utviklingen videre. Det er livets lod. De gamle hviler, men historiens strøm rinder ustanselig.

Pionerene bestod av folk fra nærsagt alle strøk i Norge fra Nordkap til Lindesnes, men der var mange valdreser blandt dem. Av disse er nu flere døde, andre er utflyttet, men mange bor her fremdeles. Jeg skal bare nævne noen faa: Knute Espeseth er død, men Gulbrand bor her. Pastor Ole K. Espeseth, søn til Knute, er nu prest i Manitowoc, Wis., men bodde her i pionertiden. Likeledes John og Halvor, Knut og Arne Rygen, Olaus Wold og Tolof Bratvold bor her, men Gilbert Bratvold flyttet til Canada. — Ole Dovry er utflyttet, og Kari Dovry er død, men Oscar og Knut Dovry bor her. Anders Higdem er død, og Fredrik er utflyttet; men Ole og Jørgen bor her. — Ole Berge er død. Likesaa Tide-mand Wold, men Herman Wold bor her. — Ole T. Røvang og Henry T. Røvang bor her. — Gulbrand Haugen og Herman Helgesen er begge døde. Lars og Haldor Braaten bor her. Ellers er det mange flere valdreser baade i de "13 towns" og over hele Polk county.

Det er underlig at se hvad nordmænd har utrettet paa disse 47 aar over disse trakter. Hvor du reiser sees moderne hus av alle slags, samt telefon, radios, postruter og automobiler og store akre. Og en del av de gamle pionerer sitter som smaakonger paa sine bygdeborger.

Formand Aastad i Lomen kirke

FORMAND I. T. AASTAD præket ifølge bladet *Valdres* til højmesse i Lomen kirke søndag den 3dje august. Den vakre kirke var fyldt til trængsel, og hele gudstjenesten blev en uforglemmelig begivenhet for alle som var tilstede. En liten del av Lome sogn i Vestre Slidre heter Noraberge. Den bestaar av Høyme- og Grytegaardene og Aastad. Men disse faa gaarder har fostret to fremstaaende geistlige, som har fundet sit virke blandt nordmænd i Amerika. Vi minder om at biskop Gjermund Hoyme, en i lange tider førende norsk-luthersk geistlig der borte, var kommet fra en av Høymegaardene. (Hans ene datter er forresten gift med den norsk-lutherske kirkes primas, biskop Aasgaard.) Og i 1919 avløste Ivar Aastad en anden mand fra Valdres, Jørgen M. Sundheim som formand for Nord-Minnesotas distrikt av den Norsk Lutherske Kirke i Amerika. Formand Aastad reiste for 41 aar siden ut fra heimbygden. Siden har han ikke været i Norge før nu, da han møtte som utsending fra sit distrikt ved 900 aarsfestlighetene i Nidaros.

Foruten disse begivenheter i Nidaros har vel trangen til at gjeste heimbygden og sine paarørende været bestemmende for hans Norgesreise.

Formand Aastad er en høvdingskikkelse hvad det ytre angaar, vakker og høireist, og efter hans præken at dømmen er han ubetinget ogsaa en aandelig høvding. Hans præken var baaret av en overbevisning og styrke, det var en lykkelig blanding av mildhet og myndighet, som efterlot et sterkt og varig indtryk. Det var en egen høitid over denne gudstjeneste fra først til sidst.

Erik Lome prælederte vakkert og ledet ellers kirkesangen paa en helt igjennem fortrinlig maate. Gamle prost Værnes, som den sidste sygdom har herjet sterkt, forrettet altertjenesten paa en meget værdig og tiltalende maate.

Formand Aastad hadde som tekst for sin præken valgt Davids 23de salme: Herren er min hyrde. Mig fattes intet. (John Dahle har jo skrevet sin bekjendte kirkekantate paa grundlag av teksten i denne salme.)

Men før han tok fat paa prækenen, frembar formanden hilsen til Lome sogns menighet fra Nord-Minnesota distrikt, som han repræsenterer. I møte 24de mai blev han fra dette distrikt, som tæller 470 menigheter, og fra deres prester bedt om at bringe en speciel hilsen og tak, tak for hvad kirken i Norge har ydet til datterkirken derover. Det var værdier som ikke kan betales med penger. De første geistlige pionerer som reiste ut, var folk med grundig utdannelse herfra til prestegjerningen og som var utrustet med evne til at holde ut under nybyggernes trange kaar indtil enden. De grundla den Norsk Lutherske Kirke i Amerika. Og de blev tro i sit kald. De var helteskikkelser, som ofret sig helt for den sak de var indvidd til at forvalte.

Det nye land blev ved Guds styrelse deres virkefelt, der fuldendte de

sin arbeidsdag og hviler til opstandelsens morgen. For vi skal samles fra øst og fra vest og de som blev tro faar høre: "*Kom hit, I min faders velsignede! Arv det rike som er beredt eder, fra verdens grundvold blev lagt.*"

Men naar vi mindes de aandelige værdier som Norge har skjænket datteren der over, da maa vi ikke glemme de mænd og kvinder der hadde lært sin Gud at kjende her i det gamle land. De jordiske eiendeler var vistnok ikke mange og store. Men de hadde kraft og mot til at rydde vildnisset og bygge de delige heimer de nu har. Men helst stod det for deres tanke at bygge kirken. Fødebygden maatte omplantes til den nye heim. Det kjæreste i bygden var kirken. Den blev bygget. Og dens bygning fortsattes. Hvad der i de sidste 60-70 aar er utrettet vilde, ved nærmere bekjendtskap, vække eders delte beundring. Og grundlaget for alt var bibelen og salmeboken, der blev tat med i enhver kiste. Men det som var mer — i deres hjerter.

Jeg har ogsaa den ære at bringe hilsen fra Concordia College, dets fakultet — og studenterskare av 500 — med tak for hvad som Norge har gjort paa oplysningens felt.

Det er at haabe at som Norge, om I følger med os i vor utvikling derover, i vor kamp og strid, ikke vil ha grund til at skamme eder over hvad det utflyttede Norge har utrettet paa det religiøse, kulturelle og materielle omraade. —

Efter at formand Aastad hadde holdt en formfuldendt og stemningsrik præken som er fyldig gjengit i bladet *Valdres*, traadde prost Værnes frem i kordøren og bragte formand Aastad en hjertelig tak for den væk-kende og hjertevarme præken han hadde holdt der den dag. "Det hele har for mig personlig været en høitidsstund og det har det sikkert ogsaa været for de mange, som idag har fyldt kirken vor." Prosten var særlig glad for den hilsen biskop Aastad bragte Lome menighet fra Nord-Minnesota distrikt. "Vi sætter pris paa at faa hilsener fra vore frænder paa den anden side av havet. Og det glæder os, at det er fremgang og vekst i det kirkelige arbeide derover. Vi følger forøvrig av gode grunder vel med de norske utflytteres liv og virke i deres nye fædreland. For det er sterke baand som binder os sammen, trods havet ligger mellem os. Jeg vil be formand Aastad ta med sig en gjenhilsen til sine menigheter i Nord-Minnesota fra Lome sogn. Formandens besøk har været os en ære og en glæde. At formanden har hat saa rikt utbytte av kirkefestene i Nidaros er saa meget glædeligere, som man med adskillig grund har spurt om vi hadde nogen opfordring til at feste i denne tid. Her er saa megen aandelig strid og saa megen religiøs slappelse blandt folket. Men trods alt det har vi grund til at feste, vi har grund til at takke Gud for den store fremgang siden hedenskapets dage. Vi har grund til at feste og takke Gud for at den kristne forkyndelse stadig bringes videre og videre gjennem vore missionærer, vi har grund til at takke Gud for hedninge-

missionen, sjømandsmissionen og for fremgangen og opplysningen i den Norsk Lutherske Kirke i Amerika. Det bedste vi kunde gi de fattige norske emigranter i arv med sig paa færdens var Guds ord. Det har været vort arvegods, vort arveguld. Dette arvegods har de holdt høit og i ære. Gud gi at de fremdeles vil holde fast paa Guds ord. La dette være vor gjenhilsen og tak til vore frænder i Vesterheimen."

Efter talen sang forsamlingen staaende og under sterk følelse: "Guds ord det er vort arvegods."

(Efter et gammelt maleri)

Sankt Olav og trolldene

Sagn fra Valdres om Sankt Olav

NU i det store festaar til minde om kristendommens indførelse i Norge vil det maaske ha sin interesse at høre et gammelt sagn om hvorledes Sankt Olav seilte med sit skib fra den sydlige del av Norge, ret op igjennem Valdres til Lærdal i Bergens stift.

Kongen holdt paa at bygge en kirke etsteds ved Viken, og vilde absolut ha den færdig. Hans følge foreholdt ham, at han maatte reise straks for at komme til Tinget i Nidaros itide. Han bad dem bare reise. Han skulde nok være der naar de kom. De seilte da avsted, men kongen blev igjen og fik kirken færdig. Efter at ha holdt messe gik han ombord, heiste seil og tok selv roret. Men istedetfor at seile ut av fjorden styrte han ret paa land og seilte saa det durte helt op igjennem Valdres. Hvor Valdresdalen deles sig i to deler tok han den venstre dal, op gjennom Vestre Slidre og Vangs prestegjeld, saa over Filefjeld og ned i Lærdal, hvor han igjen fik salt vand under kjølen. Da hans følge, som seilte langs kysten, kom til Nidaros, hadde Sankt Olav været der i tre dage.

Som bevis paa at dette er den "sjirø sannhait" har jeg selv for en 60 aar siden set Sankt Olavs Klemma. Der vises det hvordan hans skib har skaaret sig vei gjennom en bergknaus. Et litet stykke derfra staaer en høi, skarp fjeldtind. Det var nemlig et uhyre bergtroll som kom ut og vilde gjøre vrøvl.

*Sankt Olav med dit røde skjæg,
du seiler for nær min kjælderbuvæg!*

skrek det.

*Stat du der i stok o stain,
so jøre du ingen mann mair main.*

svara kongen.

Og saa blev trolldet til den bergtind.

Gamle folk fortalte dette i al trøskuldighet i min barndom.

SANKT OLAVS SPENNING

Bøndene i Valdres brukte at lage spenninger av lang, tynd ungbirk. Disse bruktes til at binde kreaturer med, og til mange andre ting. Der var to slags, men den bedste, skjønt vanskeligere at gjøre, kaldtes Sankt Olavs spenning, fordi Sankt Olav hadde lært folk at lage den.

T. O. SKATTEBO,
South Bellingham, Wash.

* * *

Sagaen fortæller en hel del om hvorledes Valdres blev kristnet av St. Olav. Han holdt ting med bøndene, men da de ikke vilde ta ved kristendommen godvillig, brændte han gaardene saa de tilslut maatte bøie sig for ham. Der nævnes ingen stedsnavn i sagaen hvor dette gik for sig. Men det heter at han grundla flere kirker i bygden, antagelig paa de steder hvor endda hovedkirkene staaer. Det er saaledes ikke uten grundlag naar sagnet fortæller at St. Olav har bygget den bekjendte stavkirke i Hedal, skjønt den nuværende bygning først skriver sig fra 12te aarhundrede.

St. Olav blev siden den store folkehelgen, og overalt i Norges land fandt man spor efter ham. En mængde naturmerkværdigheter blev saaledes henført til ham. De fleste av disse har vistnok i oldtiden været tillagt Tor, den gamle bondegud, men blev i middelalderen overført paa den nationale helgen. Paa denne vis gik hedenskapet op i den nye religion.

I gudesagnene hører Tors kamp med Jotnene til de aller festligste episoder. Og paa samme vis finder vi St. Olav i kamp med trolldene paa sine færd rundt i landet for at indføre kristendommen. Et slikt folkesagn er knyttet til hans færd gjennom Smaadalen. Her findes et stort fjeld, Rankonøse, som er saa brat at ingen kan komme op over fjeldsiden.

Da St. Olav drog forbi kom et bergtroll ut og spurte om han kunde ride opefter bratteste fjeldvæggen. Det var naturligvis en let sak for St. Olav, og da han kom op, sa han til jutulen:

*Statt du der i stein,
der gjer du korkje myrk ell mein.*

Og her kan vi endda se trollet med sid kjole og hat paa hodet.

St. Olav fór med vold der han drog frem, og alt, selv de største berg, vek tilside for ham. Da han hadde reist Hedalskirken, fortæller sagnet, vilde han gjøre veien kortere og red tvers igjennem Ildjarnstadberget, og der aapnet sig en vei gjennom det som siden heter St. Olavskaret. Mange andre folkesagn fortæller ogsaa hvorledes daler og sund aapnet sig for St. Olav rundt i landet.

Av slike "geologiske sagn" som er opstaat for at forklare merkverdigheter i sten og fjeld, findes det ogsaa flere andre rundt i Valdres-bygdene, og de henføres almindelig til St. Olav. I Skakadalen synes det noen striper i berget, det er merke efter at han drog herover, og folk kalder det fremdeles for St. Olavsberget. I nærheten av tingsteinen søndenfor Slidre kirke er der en sten med merke av St. Olavs fotefar. Han "for ikke fram paa letten fot," helgenkongen.

Av andre naturmerkverdigheter har opkommer (kilder) altid staat for folk som noe der maatte ha en overnaturlig oprindelse, og overtroiske forestillinger er derfor knyttet til dem. Efter folketroen skyldte de som oftest St. Olav sit ophav og kaldes derfor St. Olavskilder. En slik findes søndenfor Einangsberget. Men størst berømmelse og betydning har den kilde faat som sprudler frem i Leirskogen ved Breidablik sanatorium. Om denne sier sagnet, at da St. Olav kom her forbi med sin hær, var folkene tørstig. Han slog da tre slag paa en sten, og ut av den strømmet det klare kildevand. Dette er altsaa det samme under som fortælles om Moses, som slog vand av klippen. Denne kilde i Leirskogen blev betragtet som en hellig kilde hvortil folk valfartet, fordi de trodde at syke og vanføre kunde faa helsen igjen ved at drikke av den eller bade i den. Og folk kom reisende langveis fra for at søke lægedom i den, like fra Hallingdal, Hadeland og Land. Det var ogsaa en almindelig skik at de som søkte lægedom ofret en sølvskilling eller andre sølvting til kilden. Ved denne kilde har der ogsaa i gammel tid været reist en utskaaret støtte.

Hvad her er nævnt av St. Olavsminder i Valdres er vistnok bare en liten del av det som engang fandtes. Og der findes sikkert endda mange spor efter hans færd i dalen og paa fjeldene omkring som ikke er kjendt utenfor bygden. Disse talrike minder om helgenkongen rundt i Norges land viser kanskje mere end noe andet hvilken stor plads han indtok i det norske folks bevissthet.

Dr. Scheldrups lystyacht "Eva" i Rainy Lake

Pressemøtet

Aarsmøte og festdage paa dr. Scheldrups eventyrø i Rainy Lake

AV OLA JOHANN SÆRVOLD

DE av Den norsk-danske presseforening i Amerikas medlemmer som iaar kom til foreningens aarsmøte, tilbragte to vidunderlige festdage oppe paa og i Rainy Lake, paa grænsen mellem Minnesota og Canada. Presseforeningen hadde nemlig indbydelse fra dr. N. H. Scheldrup av Minneapolis til at holde sit aarsmøte deroppe som hans gjester.

Jeg hadde læst litt om Rainy Lake og landskapet deroppe, særlig i forbindelse med de lovforslag som har været gjort i kongressen av senator Shipstead og kongressmand Nolan for at hindre Backus-interessene i at bygge høie dæmninger i grænseelven og gjøre Rainy Lake og de andre grænseindsjøer til vældige reservoirer og kraftkilder, hvorfra de til egen fordel i dyre domme kunde sælge lys og kraft til statens borgere; jeg hadde i den forbindelse ogsaa læst litt om de vakre sjøer og landskaper deroppe, at de burde bevares i deres naturlige skjønnhet og gjøres til en stor nationalpark; jeg hadde ogsaa set paa Minnesotas veikart, at der i grænseelven var en række utvidelser til større og mindre indsjøer, og at der søndenfor disse ogsaa var en mengde smaavand og et par større indsjøer like fra Rainy Lake til Superiorsjøen; men at der var saa vakkert, saa vidunderlig vakkert, som der er deroppe, hadde jeg ikke tenkt mig eller faat forstaaelse av, før jeg kom derop og fik se litt av det.

Rainy Lake er ikke bare en utvidelse av grænseelven, men en stor

indsjø med mange armer, særlig nordover, med en strandlinje paa flere hundrede mil med henimot fire tusen øer, holmer og skjær, de fleste skogklædde med høie furutrær. Stranden rundt disse øer og holmer er for en stor del svaberg, glat, renvasket fjeld, med sandfjærer i vikene. Det hele er som en indre norsk skjærgaard, med den ene undtagelse, at der er ikke høie fjeld i bakgrunden.

Det meste av Rainy Lake med dets største armer og øer og holmer er i Canada, idet dypaalen, som danner grænsen mellem landene er nærmere sydsiden. Og nordenfor Rainy Lake og de andre grænsesjøer deroppe er der endnu mange, mange flere innsjøer og vand end søndenfor — tusener, hvor mange er det kanskje ingen som vet.

Luften er klar og ren og forfriskende deroppe med passelig varme solskinsdage og behagelige, kjølige netter, og det er at haabe, at grænsevandene og landskapet paa begge sider av disse kan bli bevaret i deres oprindelige naturskjønhet, et utflugtssted og tilflugssted for hele den øvre Mississippidal, med vakre og koselige sommerhjem paa de mange øer og holmer og odder og næs.

Presseforeningens medlemmer skulde samles i International Falls lørdag morgen; men de av os som kjørte i automobil, ankom der kvelden før. Presseforeningens sekretær, Hallvard Askeland, og jeg kjørte fra Minneapolis med den kanadiske regjeringsagent Knut Haddeland i hans bil fredag formiddag, stanset til middag i Duluth, hvor advokat John Heitmann ventet os, og ankom til International Falls ved solnedgang. Men endnu var det længe lyst der nord. Efter at ha faat værelser paa et av hotellene gik vi over broen til Fort Frances for at faa os et godt glas øl og kveldsmat. Med det samme jeg gik over broen hadde jeg en overraskelse — jeg hadde alltid tænkt mig at vandet der randt østover fra Lake of the Woods og gjennom Rainy Lake og de andre grænsesjøer til Lake Superior. Det ser ut saa paa kartene, særlig Minnesotas veikarter. Men det er deroppe som ellers rundt de store nordamerikanske innsjøer, Superior, Michigan, Huron, Erie og Ontario, vandskillet er allesteds nær dem. Pigeon River, som danner grænsen mellem Minnesota og Canada nær Lake Superior, er en liten og kort elv, og det meste av grænseelven rinder vestover til Lake of the Woods og derfra nordvestover til Lake Winnipeg og tilslut ut i Hudsonbugten. — Endskjønt bare elven skiller dem ad, saa er der ikke liten forskjell paa International Falls og Fort Frances, man ser og forstaar straks at man er kommen utenlands.

Lørdag morgen ankom de andre med toget til International Falls, hvor dr. Scheldrup møtte os med sin lystyacht, et prægtig fartøi med stor salon, bøsse og andre bekvemmeligheter, agterdek med solseil over og stor bro over salonen, hvor vi alle fik plass i makelige sæter med puter i. Med verten ved roret sattes kursen østover mot dr. Scheldrups ø, som ligger omlag 15 mil fra International Falls og indenfor Canadas grænser.

Da vi efter henvend halvanden times seilads ankom til doktorens ø, viste det sig at den heter "Minis Endot"; for saa stod der paa et stort skilt. Dette er indiansk og betyr heimeøen; men inden pressemændene reiste hjem igjen hver til sit, hadde de git den navnet "De Lykkeliges Ø," som igjen av en av dem blev oversat til det mer klassiske *Insula Beatorum*. Øen er paa omtrent 50 acres og har faat bevare sin oprindelige naturskjønhet og vildtbestand, idet der indimellem de store trær stundom sees baade elg og bjørn.

Fremst paa svaberget med det samme vi svinget ind paa havnen stod et høit taarn, lik et fyrtaarn, i tre eller jeg tror det var fire etager; nedst et læseværelse, saa to sengeværelser, det ene over det andet, og

Dr. Scheldrups sommerhjem paa "De Lykkeliges Ø" i Rainy Lake

øverst, hvor paa fyrtaarnene fyrlykten er, et utsiktsrum og rundt det en aapen gang, likesom trappen op til den og til værelsene nedenfor var utsiden av tårnet. Med det samme vi svinget rundt næsset blev jeg mindet om et fiskevær paa Nordland i Norge; for der var brygger, den ene flytende, fordi vandet ikke altid er like høit, og sjøhus og naust, og bakkenfor dem en hel del hus som liknet rorbodene paa de nordlandske fiskevær, og fremme mellem dem og tårnet den store hovedbygning. Denne hadde bred veranda med fluenet langs hele nordre langsiden mot den aapne fjord og likesaa tversover østenden mot havnen. Inde var det stort og høit som i en kirke, med aapen peis, med jagt- og fisketrofæer og andre passende dekorationer paa veggene, spisestuemøblement med to store bord i den ene ende og salommøblement i den anden. Langs baksiden var bygget det store kjøkken. I de andre hus, henvend et dusin ialt, var sengeværelsene, i somme hus to sengeværelser, i andre tre, hvert

værelse med to dobbelte senger, og i hvert av alle disse hus var der vask og badekar med rindende koldt og varmt vand, likesom der overalt var elektrisk belysning. Længere tilbake var det private lysverk, og i et andet hus vaske- og strykerum. Og øverst oppe paa det høieste av øen var et stort utsiktstaarn, bygget aapent som et vindmøllestaarn, men med en makelig trappe rundt utsiden op til den store platform paa toppen, som var over de høieste trøtter med utsigt utover den vakre indsjø med de utallige øer og holmer og skjær og langt nordigjennem Canada og sydigjennem Minnesota. At de to velkjendte sangledere fra Minneapolis, Carl G. O. Hansen og Hallvard Askeland, henholdsvis presseforeningens formand og sekretær, deroppe ikke kunde tie, var selvsagt; de sang, og vi andre, selv de av os som ikke kan synge, blev henrevet til at være med, og fuglene i skogen nedenunder os.

At dr. Scheldrup er nordlænding vil alle de forstaa som har været der nord i Norges vidunderland. Han har deroppe i Rainy Lake fundet det nærmeste vi har i nordvesten til Nordlands natur, og saa har han der skapt et typisk nordlandsk fiskevær eller kanske rettere et typisk nordlandsk patricierhjem med fyrtaarn paa næsset, kaier og brygger og naust ved havnen, "rorbodene" ovenfor den og fremfor disse den store hovedbygning, hvor han ikke bare selv kan faa hvile i kjære omgivelser med sin familie, men hvor han ogsaa med egte nordlandsk gjestfrihet kan indbyde andre. Paa dette er de mange gjesteværelser et næsten rørende bevis. At doktoren var en storartet vert er det derfor overflødig, for ikke at si banalt, at nævne. Men jeg skal her tilføie, at apoteker J. Jacobsen fra Minneapolis, hvis sommerhjem vi kunde se paa en anden ø vel en halv mil derfra, fungerte som hans vicevert, og som de elskverdige vertinder fungerte dr. Scheldrups datter, Mrs. dr. Leland, Mrs. Scheldrup Jr., Mrs. J. Jacobsen og døtre.

Maaltidene i den prægtige spisesal var veritable banketter. Talene var mange; for det var som om man ikke hadde ro i samvittigheten, før man hadde faat uttalt sin begeistring over stedet og omgivelsene og sin taknemmelighet for den storartede gjestfrihet. Særlig maa nævnes formandens, redaktør Carl G. O. Hansens tale ved avskedsmaaltidet. Han kan som ingen anden jeg kjender, i sine velvalgte ordelag stenningsfuldt tolke de følelser som rører sig i ens indre ved en saadan anledning.

Foruten turen fra International Falls lørdag morgen og tilbaketuren sent søndag ettermiddag blev der gjort to andre turer paa doktorens yacht: den ene lørdag ettermiddag østover og den anden søndag formiddag først syd om noen øer paa amerikansk omraade, hvor vi saa Mr. Backus's og svensken Dahlbergs og den tidligere Minneapolis-læge Hvosløfs sommerhjem paa hver sin ø, og saa nord i indsjøens største arm. Vi seilte over store aapne fjorder paa mellem 20 og 30 miles længde, og forbi odder og næs og gjennom trange sund.

Efter banketten lørdag aften holdtes presseforeningens aarsmøte. Den

fungerende formand, redaktør Carl G. O. Hansen, læste sin indberetning, hvori mindet om de i aarets løp fire avdøde kollegaer blev hyldet: redaktør J. J. Fuhr, presseforeningens formand de tre sidste aar; redaktør N. T. Moen, presseforeningens 2den viceformand; Christian Brandt av "Decorah-Posten"s redaktørstab og Sigvart Sørensen, tidligere redaktør av "Minneapolis Tidende." Sekretær Hallvard Askeland læste referat fra forrige aarsmøte og kasserer A. M. Sundheim avgav rapport, hvorefter foretoges valg paa styre med følgende utfald: Formand, Carl G. O. Hansen; 1ste viceformand, John Bjørhus; 2den viceformand, Knut Wefald; sekretær, Hallvard Askeland; kasserer, A. M. Sundheim. Som resolutionskomite utnævntes advokat John Heitmann og sekretær Aske-

Dr. Scheldrups speedbøt som klarer 45 mil i timen

land. Paa forslag av redaktør Wefald blev det besluttet at henstille til styret at komme med indstilling om samarbeide mellem avisene i avertierungsanliggender.

Resten av aarsmøtet hengik med en række indlæg om pressen og dens opgave. Blandt deltagerne i denne interessante konferanse var redaktørene Knut Wefald og C. H. Caspersen, advokatene John Heitmann og Einar Hoidale, dommer Andreas Ueland, Ola Johann Særvold og A. M. Sundheim samt redaktør E. J. Chilgren av "International Falls Evening Journal."

Før frokosten næste morgen holdt presseforeningen atter et kort møte til behandling av resolutionskomiteens indstillinger: takkeresolution til dr. Scheldrup blev vedtat og han blev valgt til æresmedlem av presseforeningen. Dette blev ham meddelt under frokosten, og han takket hjertelig for den ham utviste ære.

Foruten presseforeningens medlemmer var i selskapet vicekonsul Carl T. Kummen fra Winnipeg og, som før nævnt, kaptein Knut Haddeland, den canadiske regjerings agent i Minneapolis. Konsul Kummen bragte en hilsen fra presseforeningens venner i Canada og uttalte sin glæde over samværet. Kaptein Haddeland mindet om presseforeningens tur vestgjennem Canada til Stillehavskysten for to aar siden og rettet paa embeds vegne en tak til presseforeningen for hvad dens blade hadde skrevet om denne tur samt takket for samværet ved dette møte.

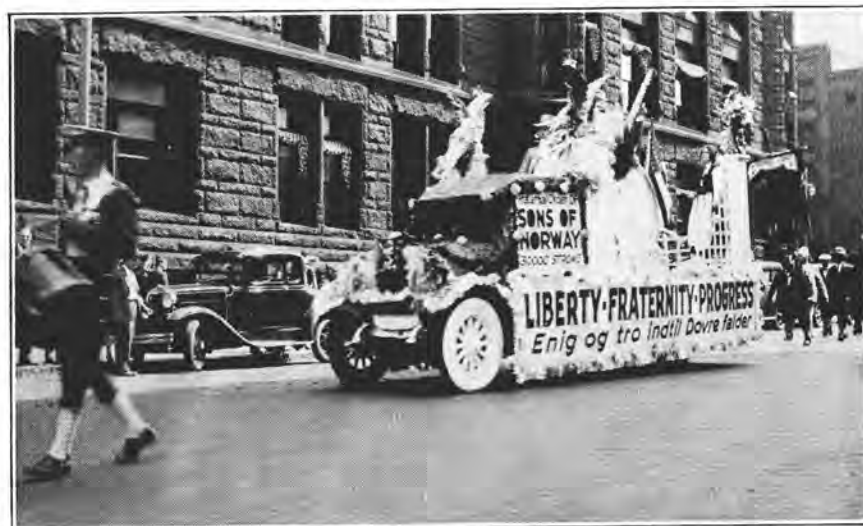
Efter festmiddagen søndag koset somme sig paa den store veranda, to gikk og badet paa øens vestsida, hvor der er en sandbanke, og andre gikk og tok sig en lur efter god gammel norsk skik. Og saa, henvend halvfemtiden, gikk man atter ombord paa doktorens yacht og kursen sattes mot International Falls, hvor man tok avsked med hverandre og reiste hver til sit med forvissningen om, at de to dage paa "De Lykkelige Ø" længe vil leve i erindringen.

Storfesten i Minneapolis

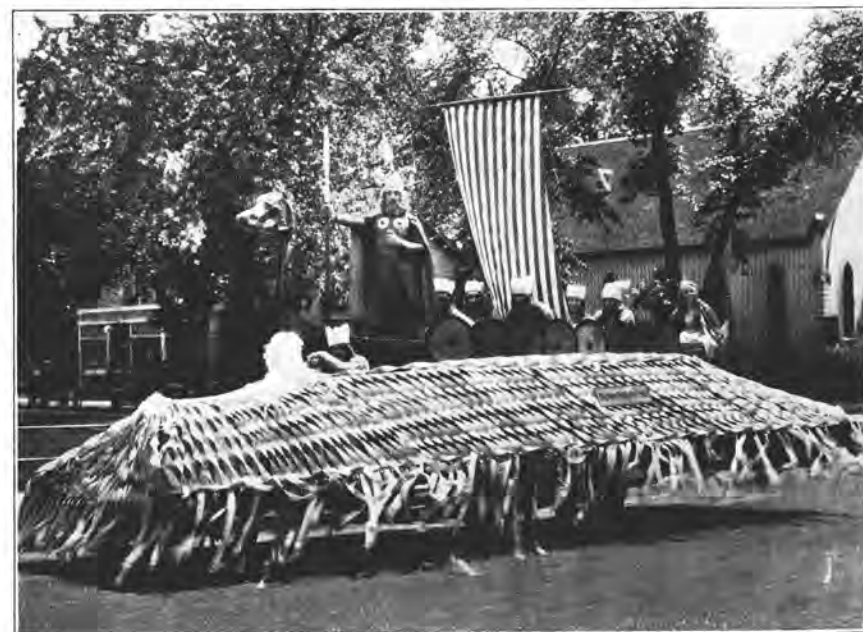
DEn norske storfest som avholdtes i Minneapolis fra 10de til 12te juni sidstleden, løp i alle henseender heldig av og er nu gaat over i historien som en av de mest vellykkede festligheter som har været arrangeret av det norske folk i Amerika. Umiddelbart efter storfesten fulgte Det norske sangerforbunds 19de sangerfest som ogsaa var særdeles vellykket, saa det hele formet sig som en uforglemmelig uke for alle de tusener av norske mænd og kvinder som tok del.

Det store og prægtige kommunale auditorium var festlighetenes midtpunkt. Det er et herlig festtempel, moderne utstyrt i enhver henseende og har sittepladser for 14.000 foruten den store underetage og de mange sideværelser baade i første og anden etage.

Storfesten var arrangeret av Bygdelagenes Fællesraad med præsident T. A. Walby, sekretær Eivlev O. Bakke og kasserer L. O. Haug som ledere. Kassereren fungerte som programkomiteens formand og festligheten var assistert av Sønner og Døtre av Norge og andre norske organisationer. Aapningsmøtet blev holdt om eftermiddagen den 10de juni med velkomsttaler av præsident Walby og privatsekretæren til byens mayor, H. K. Brevick, samt en lang række korte taler av formændene i de forskjellige bygdelag med sang indimellem av John Nyborg og av forsamlingen. Om aftenen gaves et herlig festprogram der lededes av Sønner av Norges hovedpræsident, T. O. Gilbert og med guvernør Theodore Christianson som hovedtaler. Desuten talte pastor T. O. Burntvedt, chefredaktør Carl G. O. Hansen, Mrs. Laura Bratager, Ola Johann Særvold, Arne Fremmegaard og festlederen Gilbert, som overbragte hilsen fra Sønner av Norge. Indimellem var der sang av Idun loges damekor, Hilda Myhre og John Nyborg samt musik av organist G. Orville Trondsen.

Flaaten som var utrustet av Sønner av Norge logene i Minneapolis i paraden under Storfesten den 11te juni

Vikingskibet utrustet av Augsburg Publishing House

Om formiddagen den 11te var der norsk høimessegudstjeneste ved prestene D. G. Ristad, A. O. Aasen og T. O. Burntvedt, som blev en meget stemningsfuld høitidelighet. Om eftermiddagen var det store optog som var arrangeret av professor R. B. Eggan og som i mange henseender blev glanspunktet i den store festlighet. Det var "en historisk fremstilling av norrønafolkets utvikling i Amerika fra Leif Eriksons opdagelse av landet, indvandringen, nybyggerlivet og vort folks indsats

Brudeparret med brudekoner, brudesvender og blomsterpiker

i samfundet til idag." I dette optog tok en mængde av byens norske foreninger og institutioner del med "flaater" der vandt sterk applaus av de store folkemasser i gatene, hvor optoget passerte. Den første "flaate" i optoget var Leif Eriksons vikingskib som var anskaffet av Augsburg Publishing House. Bestyreren, R. E. Haugan, var marshal for denne avdeling og vi leverer i denne forbindelse et billede av denne "flaate," samt et billede av den vakre "flaate" som var anskaffet og utrustet av Sønner av Norge logene i Minneapolis. For denne avdeling var hovedpræsident T. O. Gilbert marshal.

Om aftenen naadde festligheten sit høidepunkt ved en stilfuld banket og et bondebryllup. Bruden, Sigrid Bø, var fra Valdres, og brudgommen, Jacob H. Sexe, fra Hardanger. Vielsen blev utført av pastor Chr. Munson, og den bekjendte haring S. S. Tveit fra Albert Lea fungerte som kjømeister og røktet sit hverv paa en ypperlig maate. Efter vielsen blev brudeparret ført til høisætene, hvorpaa aftenprogrammets leder, L. M. Gimmestad, med en passende tale overrakte dem brudeskaalen med et godt indhold. Ved banketten servertes de bedste norske retter, og en række taler blev holdt. Desuten var der sang og mange folkevisedanser utførtes av Leikarringen.

Den næste dag begyndte sangerfesten og de enkelte bygdelag holdt sine stevner paa forskjellige steder omkring i hyen.

Valdres Sambands 31te stevne

J A, saa virkelig har Valdres Samband nu begyndt paa sit fjerde decennium. Mange av de første medlemmer og ledere er nu ikke mere med os. Vi er glad for den tid de fik være med, for de gjorde godt arbejde for laget i sin tid. Vi tror ogsaa det gjorde dem godt, at de fik være med en tid. Stevnene bragte sammen fordums kjendte, barndoms og andre gamle venner. Barndomsmindene blev opfrisket og levende igjen. De la sin fagre lysning bløtt og varmende indover deres sjæleliv. Det blev en ungdomsfornyelse opi de gamle aar. Bygdelagsbevægelsen kom som en utløser for noe som aarene og livets slit og travelhet hadde dækket over, tilbaketrængt og holdt nede. Den kom som en utløser for meget som var sandt og godt, hellig og kjær — de mange barndoms-minder, glemte og halvglemte tanker og toner. Strenger som engang hadde tonet saa vakkert, de var der endnu paa sjælebunden, men de var blit rustne og deres klang var mer eller mindre forstummet. De hadde ikke faat anledning til at tone ut og i samklang med andre. Vi tror, at her gik mangan en norsksjødt mand og kvinde og savnet noe, længtet efter noe de selv ikke kunde forklare sig. Men saa kom bygdelagsbevægelsen og stevnene og — der fandt det sin utløsning. Det var saa. Derfor slog bygdelagsbevægelsen igjennem hos det norsk-amerikanske folk, som ingen anden sekulær tanke har gjort. Sekulær? Nei, hadde den været det, saa hadde den nok aldrig bragt slikt resultat. I sit inderste var tanken hellig. Den tok jo ind det som for os alle er det dyreste, kjæreste og helligste av det som hører til dette liv: far, mor, barndomshjem, slegt, venner og ellers alt som ligger i ordet *fedrearven*. Derfor grep folk av norsk byrd og blod denne tanke og bar den frem indtil snart sagt alle norske bygder og strøk hadde sine lag i dette land. At den fremdeles har et sterkt tak i folk syntet sig ved den store folkefest som holdtes her i Minneapolis 10-12te juni. Det er ikke meningen at

skrive om den. Kun skal det sies: Den blev en overraskelse, tror vi, baade for Minneapolis og for norskene selv.

FORRETNINGSMØTET

Man ser ikke stjernene, naar solen skinner. Deres lys blir borte i solens vældige lyshav. Saa kan vel sies om de lokale bygdelags stevner under storfeften her.

Likevel, Valdres Samband hadde et hyggelig stevne paa Norway Hall den 12te juni. Det begyndte kl. 2 eftermiddag. Formanden kaldte møtet til orden, og akkompagnert av Miss Edna Erickson sang Miss Selma Sættre: "Bygdelagssangen," forfattet av Thorstein Rogne. Efter noen vers av "Ja, vi elsker dette landet," holdtes et kort forretningsmøte. Formanden utnævnte som nominationskomite Arne Berger, Herman Karls-godt og Cecilia Svennes, og som resolutionskomite O. A. Hain og O. J. Løken. Embedsmændene og direktørene gjenvalgtes. De sidstnævntes antal økedes med et nyt medlem. Følgende utgjør nu Valdres Sambands styre: A. M. Sundheim, formand; T. A. Høverstad, viceformand; Helge Høverstad, sekretær-kasserer; direktører: Olaf Rudi, M. A. Weblen, Ole Rood og Edwin Odegaard. Formanden rapporterte om kvartalskriftet *Samband* og la frem for forsamlingen styrets henstilling om, at der dannes et aktieselskap som utgir kvartalskriftet, dog saa at baade navnet og dets formaal blir det samme — kvartalskrift for Valdres Samband.

Følgende forslag antokes: Styret bemyndiges til at organisere et saadant selskap for at utgi *Samband*, om styret finder det bedst. Der forelaa tre indbydelser for næste stevne: fra Sacred Heart, Minn.; Fargo, N. Dak., og fra Madison, Wis.

Det overlotes til styret at bestemme tid og sted for næste møte.

Kassereren rapporterte om financene.

PROGRAMMET

Formanden kaldte nu paa hr. R. N. Qualley, Madison, Wis., som overtok ledelsen av programmet for eftermiddagen og kvelden. Av navnet skulde ingen tro at det er en valdres som bærer det. Men naar han begynner, blir en snart klar over, at her er der nok en ekte valdres.

Selma Sættre sang igjen en række norske nationalsanger, og akkompagnert av sin søster Bertha sang ogsaa hr. Theodore Gjevne en del norske sanger. Begge sang meget vakkert, med forstaaelse og følelse. Skjønt de er født her, var deres uttale av norskene mønsterværdig.

GAMLE FELER

Kanske det mest interessante paa dette program var fremvisningen av et par gamle feler. Det var Jørn Hilmes berømte fele "Galistuten" og en søsterfele kaldt "Børka." Begge er Hardangerfeler av de saakaldte

Trondefeler. Det var hr. A. A. Hall som paa sine reiser i Red Riverdalen hadde faat opnuset disse instrumenter, og han ga en hel del interessante opplysninger derom. Han hadde ogsaa faat fat i endnu en gammel fele, "Belja." Disse navn kommer av tre gaardsnavn, hvor fele-nes eiere engang bodde: Garli (uttales Gali) Berge og Belgum. Vi haaber at Hall vil offentliggjøre disse felers historier, saavidt han har fun-det ut. "Hardangerfelen er den norske bondes ypperste nationalinstru-ment opfundet i Hardanger ca. 1670 av "skoleholderen" Lars Klark og senere utviklet av andre." Hr. J. O. Quale lot forsamlingen faa høre en del gamle slotter, som kanske for et par mandsaldrer siden ofte hadde tonet ut fra disse instrumenter, den gang de var i bruk. Nu er de rariteter og som saadanne vil de vel lande i et museum.

Skjønt forsamlingens tanker og sind for en tid igjen var derhjemme hvor de som barn og ungdom lekte og sang, glemte man dog ikke sit nye hjemland. "America" klang kraftig og vakkert gjennom salen som avslutning av eftermiddagsprogrammet.

BANKETTEN OG AFTENPROGRAMMET

Gjesteboet begyndte kl. 6, og om det skal vi kun si at komiteen, Mrs. Herman Karls-godt, Mrs. J. O. Quale, Mrs. Chris Herheim, Mrs. Edwin Odegaard og Mrs. Ole Karls-godt, hadde gjort sine saker fortreffelig. Der var baade god mat og nok av den. Alle var vel fornøiet.

Som rimelig var trak banketten og aftenprogrammet den største forsamling. Igjen lød Miss Sættres klokkerene stemme, og saa talte redaktør Waldemar Ager om "Vort hjem og vor mor." Det var jo et emne som med en gang fandt vei til hjertene. Der var baade stemming og humør i talen — slik som kun Ager kan prestere. Saa reiste vi til Norge pr. storfilmen, som Den Norske Amerikalinje velvilligst hadde overlatt Valdres Samband for denne fremvisning. Den unge slegt som var tilstede fik en kort anledning til at se hvorledes deres fædre i gamle dage traadte takten til musik fra deres nationale instrument.

Foruten de som allerede er nævnt var følgende komiteer i arbeide før og under møtet: Mottagelseskomite: Herman Karls-godt, Mrs. Cecilia Svennes og A. A. Hall. Programkomite: A. M. Sundheim, A. A. Hall og Helge Høverstad. Medlemskomite: Olaf Rudi, O. A. Hain og sekretæren. Hr. Edwin Odegaard var den betrodde mand som styrte med kassen og finansene.

Alle gjorde sit bedste og hjalp til at stevnet gik godt.

Somme var komne lang vei og er levende interesserte i sit bygdelag og i dets kvartalskrift. Lever de saa ser vi dem nok ogsaa næste aar. Til hver og en som møtte frem, enten veien var lang eller kort, vil vi hermed paa styrets og komiteens vegne bringe en hjertelig helsing og — tak for du kom! Og saa hører det 31te Valdresstevne historien til.

EFTERTANKE

Det var den ældre slegt, indvandrerne som begyndte disse bygdelag. Det er de som til denne dag har baaret dem frem. De har sat sit stempel paa dem. Det er naturlig det. Det maatte saa være. Derfor er disse stevner præget særlig av ældre folk. Der var endel unge ved banketten og ved aftenprogrammet — ellers var de ældre det store flertal. Men deres tal minker jo fra aar til aar.

Spørsmålet blir nu: Skal bygdelagene og stevnene gaa i grav med indvandrerne? Er der i denne bevægelse værdier som burde bevares og overleveres til kommende slechter saa de blir deres odel og eie? Hvis saa, hvad er disse værdier og hvorledes skal opgaven løses? Se, det er spørsmål som bygdelagene maa ta fat paa og det snart. For indvandrerne er programmene, slik som de almindelig har været, vistnok mest passende, men utover indvandrerens selv og kanskje en og anden av hans barn, vil det ikke ha samlende og tændende interesse. Vi kaster ut disse tanker til overveielse.

—HELGE HØVERSTAD.

Det Nordvestre Valdreslag

DET er ikke meningen at skrive noe referat fra deres aarsstevne i Minot, N. D., den 19-20de juni. Jeg gaar ut fra, at noen av deres mange penneførende medlemmer gjør det. Det er kun noen personlige indtryk jeg fik av møtet og de deltagende, jeg her meddeler.

Det var altsaa slik, at jeg skulde dit og være med dem en dag. Reiste fra Minneapolis onsdag aften og kom til Minot næste morgen. Paa stationen møtte hr. T. O. Haugen og tok mig i sin nye bil til sit koselige hjem, hvor jeg i hans hustru fandt et søskendebarn jeg ikke hadde set paa mange, mange aar. Traf senere ogsaa hendes søster, Mrs. John Karom, og deres bror, Helge Hamre, og mange andre slegtninger jeg ikke hadde set paa lang tid. Saa mange Vangsgjeldinger har jeg her i landet ikke ofte truffet — om noensinde.

Stevnet holdtes i en vakkert dekorert sal midt nede i byen. Ikke mindre end fem bygdelagsstevner var paa tapetet og holdtes like efter hinanden. Valdresene sit stevne var det tredje i rækken. Alle disse stevners programmer var trykt i en fælles og rikt illustrert pamflet. Det var fra alle sider set en meget praktisk ordning, syntes jeg.

Utover formiddagen holdt folk paa at komme. Der blev tilslut flere Valdreser der end jeg trodde der fandtes paa de kanter. Men saa kom da somme ogsaa lange veier baade fra Canada og fra Statene.

Om eftermiddagen begyndte det egentlige program med velkomstaler, o. s. v.

Dette lag har et udmerket styre, og de som hadde arrangert og forestod dette stevne hadde gjort meget og godt arbeide. Sent og tidlig var

de paa farten. Det var en gjild banket de hadde, og slik en mængde "rummegraut," du! Det vidnet om at Nord Dakotas farmere holder paa at omlægge sin farming. Taler holdtes av pastor dr. T. F. Gullixson, pastor C. J. Carlson og undertegnede. Alle talte paa norsk.

Denne tur var for mig en meget interessant og hyggelig tur. Ikke bare fordi jeg traf en hel del slegtninger jeg ikke hadde set paa mange aar og mange andre gamle venner og bekjendte fra Valdresdalen, men jeg traf en hel del prægtige mennesker jeg før ikke kjendte. Og saa fik jeg igjen sitte og lytte til de gamle slaatter jeg som elleve aar gammel gut saa ofte hadde lyttet til. Det var den gang jeg gik paa amtskolen paa Presthegge i Østre Slidre. Jeg bodde da paa Nordtorp (nedre), og mangen en tusmørketime sprang jeg bort til Dæhle og lyttet til Gulliks felespil. Jeg syntes den gang det var saa henrivende pent og — jamen syntes jeg det samme nu, naar jeg igjen fik høre ham. Der var ogsaa andre flinke felespillere, som ga prøver paa den gamle musik. Underlig er det, hvor den Hardangerfelens eiendommelige toner smyer sig ind og bringer de forstummede strenger til igjen at svinge og tone. Glemte og næsten uthviskede toner og billeder blir igjen levende. Det blir som et forfriskende bad. En dukker ned i gamle minder og kommer op igjen renere, friskere og bedre.

Men det som gjorde det *sterkeste* indtryk paa mig var den friske og levende interesse i laget og dets opgave. Fremmøtet og alt vidnet om en sprudlende og kraftig interesse for fædre og traditioner. Jeg maatte spørre mig selv: Hvorav kommer dette? Svaret blev: De er *ferskere* Valdreser mange herute end dernede i de gamle stater og settlementer. Derfor er interessen for heimland og heimbygd friskere og sterkere. Det maa være saa. Det er ogsaa naturlig, for strømmen av indvandrere fra Valdres har i de senere aar gaat vestover til de stater og strøk hvor der endnu var land at faa.

Der sat en mand og arbeidet for *Samband*. Han tok imot betaling for gamle og fik nye abonnenter. Han tok ogsaa imot ordre paa boken *Valdreser i Amerika*, efterat han hadde solgt de eksemplarer jeg hadde med. En stund efter jeg kom hjem kom her en vekselløst paa \$61.40 for abonnenter, gamle og nye, og for endel bøker, som senere er sendt. Det var sekretæren, hr. E. K. Berge fra Max, N. D., som gjorde dette arbeide. Vekselen kom fra kassereren, hr. T. O. Haugen. Tak og ære skal de begge og alle de andre ha for den interesse de la for dagen og for den støtte de ga *Samband*.

Hatten av for Det Nordvestre Valdreslag!

Med venlig helsing og tak for sidst!

—HELGE HØVERSTAD.

Valdresstevnet ved Coal Lake, Alberta

VORT aarlige Valdresstevne ved Coal Lake blev holdt jonsokdagen den 24de juni. Fremmøtet var litt mindre end vanlig. Mange av de gamle er ikke mer, noen gik til Norge og andre til Minot, N. D. Den gamle bestyrelse: formand, T. T. Jevne; kasserer, Chr. Moen; sekretær, T. K. Rogne, blev gjenvalgt. Det blev ogsaa besluttet at abonnere paa *Samband* og gjøre aarlige indkjøp av to eller flere bøker utgit i Amerika og i forening med Sønner av Norge danne et bibliotek for nabolaget.

Frøken Ullesvik, reisende skribent for *Nationen*, en meget bereist dame fra Norge, gav os en begeistret og let flytende tale om Island og Norge i gamle dage.

Coal Lake Band underholdt med musik, og Ed Kvale med fele. Gjestebøtet med Valdresmat var alle med paa. Farmerregjeringen i Alberta blev gjenvalgt. Aarsutsigtene er bra og det hele blev en virkelig St. Hans fest.

—T. K. ROGNE, sekretær.

Valdresstevnet ved Macrorie, Saskatchewan

ET vellykket valdresstevne blev holdt i nærheten av Macrorie, Saskatchewan, hvor lagets formand, Ivar Kvale, har sin vakre heim. Fra hans hus, hvor det norske flag viftet i vinden, er der en brat bakke nedover til en skogklædd flate som ligger ved en arm av Saskatchewan-elven. Det er "Kvales Beach," og der var det Valdreslaget hadde sit aarlige stevne fra lørdag den 26de til mandag den 28de juli. Der er en liten hall dernede paa flaten, som i tilfælde av uveir vilde gi deltagerne tak over hodet. Hallen har tilhørt en avholdsforening som døde en stille død for mange aar siden, men hallen staar der fremdeles som et minde om at "tidene forandrer sig og vi med dem." Under lauvskogens skyggende kroner var der opsat bænker hvor stevnefolket kunde sitte mens de lyttet til sang og musik og manende ord om vor norske fædrearv og gamle minder fra Valdres. Der var dog mange baade av talerne og deltagerne som ikke stammet fra Valdres, men alle var norske og stevnet var hyggelig og en opmuntring i hverdagslivets kav for alle som tok del. Det var likesom et stykke Norge mellem træerne paa Kvales Beach, hvor norske flag vaiet og det norske sprog raadet. Midt i det store fremmede land følte nordmænd sig som heime i gamle Norge.

Der var opsat to boder hvor der solgtes ice cream, soft drinks og cigarer, og der var en bod hvor Macrorie kvindeforening solgte mat og kaffe til indtægt for kirkens byggefond, saa ingen som hadde forsømt å fylde sin matkørg tilstrækkelig behøvet at gaa sulten eller tørstig under stevnet. Besøket var paa grund av de pengeknappe tider ikke saa godt som lagets bestyrelse hadde ventet, men allikevel kom den ene bil efter den anden durenede nedover den bratte bakke og svinget ind paa skyggefulde steder i skogen.

Stevnet aapnedes lørdag eftermiddag med et kort program. Der var sang, en velkomsttale av formand Ivar Kvale og taler av pastor A. T. Hjortaa fra Macrorie og Ingvar Olsen fra *Norrøna* i Winnipeg. Ut paa kvelden lød der norske folkeslaatter fra hardangerfeler i avholdshallen, og alle som lystet fik anledning til at svinge sig i norske folkedanser.

Søndag formiddag var alle til høimessegudstjeneste i den norske kirke i Macrorie, hvor pastor Hjortaa præket. Fra kirken kjørtes igjen til festgrunden, hvor kvindeforeningen fik det travelt med at servere lunch for alle sultne gjester. Ut paa eftermiddagen var der atter et program med musik og sang og mange korte taler.

Mandag formiddag var viet til forretningsmøte, men klokken var næsten 12 før der kom mange nok til at kalde møtet til orden. Det aapnedes av formanden, og sekretæren opläste referatet fra aarsmøtet i Swift Current ifjor. Lagets embedsmænd for sidste aar var følgende: Ivar Kvale, formand; Ingar Vesterbø, viceformand, og Einar Svennes sekretær og kasserer. Disse embedsmænd blev alle gjenvalgt for kommende aar.

Det besluttedes at Valdreslaget næste aar skulde holde sit stevne i Moose Jaw i forbindelse med fællesmøtet av alle de norske bygdelag i Canada. Som programkomite for Valdreslagets vedkommende valgtes Mrs. Engebret Gordon, Mrs. A. Roseth, Ole Ødegaard og Martin Gudheim.

Der blev vedtat en resolution om at hvert bygdelag bør ha en representant i festkomiteen for fællesstevnet i Moose Jaw i 1931, og det besluttedes at utarbeide et konstitutionsforslag for fællesraadet i Canada som skal fremlægges og behandles ved et fællesmøte av alle bygdelag under fællesstevnet næste aar.

Til sagaskriver valgtes Ole Moe fra Macrorie, og til representanter i fællesraadet er laget berettiget til to medlemmer, hvorav formanden er selvskreven. Som det andet medlem valgtes Ole Ødegaard.

Mandag eftermiddag holdtes det avsluttende møte. Om dette gir vi ordet til en mand som ikke stammer fra Valdres, men som tok del i møtet. Han skriver i *Skandinaven*:

"Da vi kom til Kvales Beach var vi paa utflugtsgrunden og fik høre at det var valdresene som hadde sin aarlige picnic i forbindelse med Valdreslagets aarsmøte.

Jeg blev skuffet til at begynde med, men det var nok ikke valdresenes feil, men sikkert min egen. De sat i smaa klynger og snakket sammen. Det forekom mig en pokkers maate at ha utflugt paa, og jeg fordrev tiden med at glane paa træstammene og gjøre indhug i iskremen og limonaden. Saa vandret jeg ned til elvebredden og saa at elven var næsten tør og det gjorde mig tilsvarende tør i halsen. Siden blev jeg forklart at elven var bare en sidegren av Saskatchewanelven.

Men da valdresene samlet sig og begyndte at holde møter med korte

taler, saa maatte jeg i mit stille sind be dem om forlatelse for at jeg hadde været skuffet. Jeg fandt snart ut, at de karer betrakter livet som alvor og ikke lek. Naar jeg hørte dem holde sine korte taler, forstod jeg at det var et folk som ikke var rædde for at ta et tak, solide tak, som vil bære frem. Det var ikke skravlebøtter som vi ellers har en slik vel-signelse av, men det var mænd som er værdige til at lede. De vil ikke stikke av naar der kræves litt mere end præk. Naar der kræves offer og handling vil de være i første række.

Der var taler av Louis Orge, Tønnes Stranden, pastor Hjortaas og mange flere. Ingvar Olsen av *Norrøna* fungerte som ordstyrer, og det er noe han klarer. Louis Orge talte om Leif Eriksons planer samt overbragte en hilsen fra de norske i Saskatchewan. A. Roseth overbragte en hilsen fra Oslo og Oplandslaget, Tønnes Stranden fra fællesraadet og overrasket os samtidig som en sangfugl. Pastor Hjortaas talte om den trauste hjelp som valdresene har git ham i hans arbeide i kirkens tjeneste.

En mand sa at det var underlig at de ikke hadde heist det kanadiske flag. Han saa ikke høit nok; ti paa den høieste trætop valet Union Jack lystig i vinden. Valdresene har al ære av sit stevne. — G. H."

Pastor Arnold Flaten

John L. Ellingboe

Vil lære sin kunst grundigere

TO begavede unge mænd av valdresæt er nu paa vei til Italien for at søke videre utdannelse i sin kunst. Begge dyrker samme fag med levende begeistring. For at bruke et beskedent uttryk vil vi kalde det kunststegning. Begge har været studenter ved St. Olaf College. Begge tænker at opholde sig en længere tid i Florens (Firenze), Italien, en by som i aarhundreder har været et berømt kunstcentrum. De kommer dog til at gjøre kortere eller længere besøk til andre italienske steder i kunstens interesse.

Pastor Arnold Flaten er 30 aar gammel, og hans fødeby er Minneapolis. Han er en søn av den bekjendte prof. dr. Nils Flaten ved St. Olaf College. Pastor Flaten betjente en tid et kald i Montana, men nu

et par aar har han været hjelpeprest ved Lutheran Central Church i Minneapolis. Hans hu har altid staat til tegne- og malerkunsten, og mange av hans tegninger i bøker har vundet anerkjendelse.

John L. Ellingboe blev født i Northfield for 25 aar siden. Hans far, John M. Ellingboe, blev født i Stoughton, Wis., og begge hans forældre kom fra Valdres. Denne blev gift med en jente som kom fra Solør, som altsaa er den unge kunstners mor. Ikke fuldt tre aar siden blev John L. Ellingboe gift med Miss Margaret Bye fra Fergus Falls. Hun er av trønderæt. De har en søn som ikke er fuldt et aar gammel, og alle tre blir sammen paa hele Europaturen.

John M. Ellingboe driver klædehandel i Northfield, og han syntes gutten John L. bare sløset væk nyttig tid naar han fulgte sine naturlige anlæg ved at klore og tegne alskens kruseduller baade sent og tidlig. Gamlingen er dog litt om senn kommet paa ganske andre tanker. John L. skiller sig nemlig fra saa mange kunstnere deri at han er meget praktisk anlagt. Efter at ha opholdt sig to aar ved Art Institute of Chicago fik han ansættelse ved Bureau of Engraving i Minneapolis, hvor han forblev næsten et aar.

Umiddelbart før avreisen arbeidet han ved Augsburg Publishing House i ti uker. Og der fik han da nok at gjøre med at tegne illustrationer for høiere skolers aarbøker (*The Gopher* for Minnesotas universitet og tilsvarende bind for colleges og høiskoler — ialt omkring 25 bind), julekort, og billeder og rammetegninger for en masse tidsskrifter som trykkes dels ved Augsburg Publishing House, dels andetsteds. Manden er merkværdig sagtmødig og beskeden, men likesaa merkværdig er den fart hvormed han faar arbeidet fra haanden. Paa ti uker har han nemlig levert et part hundre særskilte tegninger.

Before Buying Life Insurance

It will pay you to investigate

Our "Specials" and our new "Family Income Plan"

LUTHERAN BROTHERHOOD

(Legal Reserve Life Insurance)

"A FORTRESS OF PROTECTION"

HERMAN L. EKERN, President

1200-RR Met. Bank Bldg.

Minneapolis, Minn.

Samband

Published quarterly by Valdres Samband at 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

Subscription price \$1.00 per year in advance.

A. M. SUNDHEIM - - - Editor-in-Chief
HELGE HØVERSTAD - - - Assistant Editor

Send manuscripts and all matters pertaining to the editorial department to one of the editors, 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

Cash remittances for subscription, change of address and all matters pertaining to the mailing of *Samband* should be sent to the secretary-treasurer, Rev. Helge Høverstad, 425-429 So. 4th St., Minneapolis, Minn.

Entered at the Post Office at Minneapolis, Minn., as second-class matter.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1927, authorized on July 3, 1918.

VALDRES SAMBAND

Embedsmænd og styre 1930-1931

A. M. SUNDHEIM, *formand*, 425-429 S. 4th St. Minneapolis, Minn.

T. A. HØVERSTAD, *viceformand*, 122 South Michigan Blvd., Chicago, Ill.

HELGE HØVERSTAD, *sekretær-kasserer*, 425-429 S. 4th St., Minneapolis, Minn.

M. A. WEBLEN, 600 Temple Court, Minneapolis, Minn.

OLE ROOD, 416 18th Ave. S., Minneapolis, Minn.

OLAF RUDI, 1506 Washburn Ave. N., Minneapolis, Minn.

EDWIN ODEGAARD, 3128 44 Ave. S., Mpls.

Ærespresident

A. A. VEBLEN, 3962 Brighton Ave., Los Angeles, Calif.

HVEM VAR DE?

Følger man bygdelagstanken og spesielt bygdelagsstevnene tilbake til deres første begyndelse, kommer man til et møte som holdtes i Thomas Lajords hjem sommeren 1898. En del valdreser var da samlet der — og en foreslog at der arrangeres for et Valdresstevne næste sommer, søndag ettermiddag under Den Forenede Kirkes aarsmøte. Det har været almindelig antat, at den tanke og det forslag kom fra Thomas Lajord, og jeg er enig deri. Forslaget fandt gjenklang, en komite til at ta sig av den sak valgetes, og

stevnet, det første bygdelagsstevne i Amerika, blev holdt i Minnehaha Park i 1899. Ved det forberedende møte i Lajords hjem var følgende tilstede: Thomas Lajord, Ole Jørgens, min bror Torgeir, undertegnede og to til. Jeg tror de var flere fra Iowa, men hvem var de?

Ved stevnet i Goodhue county i 1928 var der en som ga mig navnet paa disse to. Han selv var visst en av dem som hadde været med, men da jeg ikke skrev det ned, blev det glemt. For historiens skyld burde ogsaa disse to navn bevares. Hvem var de? Vær saa snil og send disse to mænds navn og adresser til

—HELGE HØVERSTAD.

FUGLEBAAND TIL JUL

Hr. redaktør: — I 1907, da jeg talte paa Valdresmøtet i St. Paul, Minn., sa jeg om julen: "Det er ingenting som saaledes minder mig om høitid som tanken paa naar far heiste om julebaandet i skumringen juleaften — under klokkeklemt fra kirketaarnet. Norskene kunde ikke sette sig et fagrere maal end at forsøke at faa indført den vakre skik idetmindste i de norske settlementer i Amerika at sette op fuglebaand om juleaften."

Men det er over tyve aar siden nu, og ønsket har ikke bragt resultater.

Sidste jul strømmet atter tanken ind paa mig. Og da syntes jeg at øine løsningen, nemlig at ta fat og gjøre det istedetfor at ønske det.

Paa Sønner av Norges distriktsmøte i Rockford blev det besluttet at vi bør gjøre alvor av at faa den vakre skik at sette op et fuglebaand

paa juleaften til fryd for himmelens fugler. Det kan gjøres om vi av norsk herkomst tar fat og gjør noe istedetfor at ønske det. Jeg appellerer nu til alle som læser dette om at begynde iaar.

La saa Sønner av Norge logene — og andre organisationer saasom de kirkelige foreninger — forme smaa grupper som vælger sin mand til at bestille det forønskede antal kornbaand — byg eller hvete — fra farmeren før træskingen og saa opbevare dem til julen og sørge for leveringen til disse, som gjennom ham har bestilt dem, og I skal se det kan gjennomføres! Faa helst kornet skaarer mens det er litt grønt, saa sitter det bedre paa.

En liten stang kan nok settes op paa garagen eller i et tre i gaarden — og la folk se hvor norskene bygger og bor. og der vil bli mange andre som vil følge den vakre skik naar den først faar hævde.

Denne skik er efter min formening noe av det vakreste iblandt vore minder fra fædrelandet og hører med til "fædrearven," som vi søker at bevare. Jeg haaber at dette vinder almindelig tilslutning og at en begyndelse blir gjort for alvor denne sommer. Naar julen kommer blir det nok mange som ønsker at de hadde juleneget.

Venligst

—R. N. QUALLEY.

Madison, Wis., 12te juli 1930.

Guldbryllup ved Eleva. Søndag den 15de juni feiret Th. Thompson og hustru sit guldbryllup i overvær av ca. 140—150 slegtninger. Til tonene av Lohengrins bryllupsmarch

indtok guldbrudeparret sine sæter, ledsaget av hr. Nelson fra Modena som brudesvend og fru Gran fra Eau Claire som brudepike. Past. Wichmann holdt en kort tale, og Mrs. Meyer fra Eau Claire talte for brudeparret paa egte valdresmaal.

En hilsen paa reisen fra *Valdres Samband* undertegnet av Sundheim og Høverstad blev oplæst og motatt med begeistring. Saa bænkedes gjestene med brudeparret om de veldækkede borde og viste rømmegraut og lefse fuld retfærdighet. I brudeskaalen blev lagt ca. \$130 i guld.

Thorsten Thompson er søn av Jens Kammen fra Nord Aurdal i Valdres. Hans mor var Ingrid Bjørge fra Midtbyrge, Nord Aurdal. Mrs. Thompsons pikenavn var Inger Myron, datter av Ole Myron, ogsaa fra Nord Aurdal. Han var en flink træskjærer og ivrig kirke- mand og bodde nær Modena.

Det alderstegne brudepar blev foræret vakre gaver, og en mindeværdig stund tilbragtes i det hyggelige hjem. — *Reform.*

FRA KASSEREREN FOR LIDAR KAPEL, Østre Slidre

Heggenes, Ø. Slidre,
12te juni 1930.

Kjære hr. Sundheim!

Har idag teke mot den tilsendte check paa kr. 677.23 til Lidar Kappel. Hjarteleg takk til Dykk for alt strev med innsamlingi, og so til alle som har vore so gilde aa hjelpa til med gaavor. Disverre veit eg 'kje kven det er; men eg

faar kanske greide paa det seinare. Hjartans takk alle! .Eg har før teke mot check paa 20 dollars fraa Mr. og Mrs. Ole Gunderson, Appin, Wis. Mrs. Gunderson er dotter til Gudbrand Hedalsbakkene. Hjarteleg takk til dei ogsø! Er der fleire som vil sende noko, so er adressa: Heggenes, Norge.

Hjarteleg helsing til Dykk alle! (Sers helsing til min lærar, Helge Høverstad, som eg disverre ikkje trefte daa han vitja Valdres i '23. Er De so frisk til aa hoppe og gaa paa skeisor no, som daa De skula paa Vik?) Vyrdsamt

—O. ØRAKER.

KVITTERINGER

Siden innsamlingen til Lidar Kapel avsluttedes i mai er følgende bidrag mottat og avsendt til kassereren i Østre Slidre:

Nils Brohalden, Addy, Wash.	\$1.00
Mrs. Martha Ottis, Kindred, No. Dak.	1.00
O. K. Hegge (Berg) Adams, Minn.	5.00
John Knutson, Minneota, Minn.	3.00
Før mottat og kvittert for.	\$197.50

Tilsammen.....\$207.50

—A. M. SUNDHEIM.

Til Thomaskirken paa Filefjeld, Valdres, Norge. har jeg mottat fem dollars fra hver: Peder A. Veien, Glenwood, Minn., og Peter H. Berg, Vancouver, Wash. Hjerterlig tak! Men der er da vel visse- lig flere av *Sambands* læsere som vil være med i dette, er det ikke?

—HELGE HØVERSTAD.

MISS MARGRETHE BRANDT, datter av dr. og Mrs. O. E. Brandt, har faat et Carnegie stipendium paa \$1,500.00 for at fortsætte sine studier i bibliotekvidenskap ved Chicago universitet. Efter at ha graduert med udmerkelse fra Minnesota universitet var hun et aar assistent ved Luther College bibliotek og har siden studert i to aar under veiledning av vor landskjendte overbibliotekar J. C. M. Hansen ved Chicago universitets Graduate School of Libraries. Nu har hun altsaa ved ualmindelig dygtighet vundet dette stipendium som en videre opmuntring til at fuldende sit videnskabelige studium.

Gaardbruker Ingv. Fosheim var 60 aar forleden. I en lang aarrække har han været medlem av Vestre Slidre herredsstyre og formandskap og ellers indehat mange kommunale tillidshverv. Han var læn-

Fosheim i Vestre Slidre

ge medlem av Landhusholdningsselskapets styre og formand i Valdres Hesteavlforening. En periode var han varamand i stortinget. Prisdommer ved hesteutstillingen og unghestskuer har han været i aarrækker. Ved siden av alt dette har han administrert Valdres største gaardsbruk med tilliggende betydningsfulde møllebruk, sagbruk, elektrisk kraftanlæg osv. Fosheim er ikke bare en dygtig, men ogsaa en grei og elskværdig mand, som er agtet og avholdt av alle han er kommet i berøring med.

Kjøbmand Edv. Weimoth i Valdres var forleden 80 aar. Hr. Weimoths navn er et av de bedst kjendte inden kjøbmandsstanden, som han har viet et stort arbeide. I en lang aarrække var han formand i Valdres Handelsstands Forening, hvis stifter han er, og nu æresmedlem. Han var ogsaa Norges Landhandlerforenings første formand, hvilken forening er gaat ind i det

nuværende mægtige Norges Kjøbmandsforbund, hvor ogsaa hr. Weimoth nyter stor anseelse — han har været styremedlem i mange aar — og hvis æresmedlem han nu er. Helt siden nedsættelsen av skandinaviske kjøbmænds permanente komite har han likeledes været medlem av denne. I flere av kjøbmændenes økonomiske foretagender har han været medlem av repræsentantskapet. Under Kjøbmandsforbundets generalmøte i 1923 blev Weimoth av handelsminister Rye Holmboe overrakt H. M. Kongens fortjenstmedalje i guld med tak for hans arbeide for at hæve den norske handelsstand. Edv. Weimoth startet i 1871 sin egen forretning, Frydenlund landhandleri i Nord Aurdal, som han drev i 9½ aar. Da flyttet han til egen gaard, "Solbakken," hvor han senere har drevet forretning. Forretningen omfatter kolonial og ved siden av bokhandel.

Den Norske Amerikalinje

er bindeledet mellem
NORGE OG AMERIKA

*Der er helsebot blandt de
norske fjelde*

Reis hjem med

"BERGENSFJORD"

eller

"STAVANGERFJORD"

SEILINGER FRA NEW YORK
BERGENSFJORD23 Okt.
STAVANGERFJORD6. Nov.

*To store juleekskursioner under
personlig ledelse*

BERGENSFJORD25. Nov.
STAVANGERFJORD9. Dec.

Forsendelse af penge til Norge,
Sverige og Danmark besørger ef-
ter dagens kurs.

THE
NORWEGIAN AMERICA
LINE AGENCY, INC.

129-131 So. Third St.
Metropolitan Life Bldg.,
Minneapolis, Minn.

Her er noget for Valdreser

Gamla Reglo o Rispo ifraa Valdris

o Gamla Segner fraa Valdres

Upattøskrevna taa A. A. Veblen
Utjevna taa Knute B. Norswing

No i ai bok

†

120 sider. Pris indbunden \$2.00
portofrit tilsendt.

†

Bestilles hos

Augsburg Publishing House

425 S. 4th St., - Minneapolis, Minn.

Telephone Geneva 7367

Drs. Scheldrup & Petersen's

MEDICAL AND SURGICAL CLINIC

1111 Nicollet Avenue
Minneapolis

Office open from 9 A. M. to 5 P. M.
Consultation Hours
11:30-12:30 noon, 2-5 P. M.
Wednesday Eve. 7-8

DR. CARL M. ROAN
PHYSICIAN AND SURGEON

933 Metropolitan Bank Building
Cor. 2nd Ave. and 6th St. So.
Minneapolis, Minn.

*printing plate makers
for the SAMBAND*

**Babcock Engraving
Company**

416 8th Ave. So.